

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

KEMIKAALI-ILMOITUS

Päiväys: 29.11.2012

Edellinen päiväys:

(*) koskee vain kemikaali-ilmoitusta

(**) täytetään joko 3.1 tai 3.2

KOHTA 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

1.1 Tuotetunniste

Kaupan nimi / aineen nimi Etikkahappo 80%
Tunnuskoodi ETHA80
REACH-rekisteröintinumero 01-2119475328-30-0000

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Käyttötarkoitus sanallisesti Teollisuuskäyttö
Toimialakoodi (TOL) (*) 13300
Käyttötarkoituskoodi (KT) (*) 10
Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen (*)
Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen (*)

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

Maahantuojaja, jakelija
Suomessa toimiva markkinoille luovuttaja (*)

Laspek oy
Osoite *Penninte 118*
Postinumero ja -toimipaikka *17130 Vesivehmaa*

Puhelin *+358505560202*
Sähköpostiosoite *info@laspek.com*
Y-tunnus (*) *2045290-1*

1.4 Häätäpuhelinnumero

Myrkytystietokeskus, Tukholmankatu 17 PL 790, 00029 HUS (Helsinki), (24h) / 09-4711 (vaihe),
09471977 (suora)

KOHTA 2: VAARAN YKSILÖINTI

2.1 Aineen tai seoksen luokitus

Säädöksen (EC) No1272/2008 mukaisesti
Ihosityövyttävyys luokka 1B

2.2 Merkinnät

GHS05

Huomiosana Vaara
Vaaralausekkeet

H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.

Turvausekkeet

P260 Älä hengitä pölyä/savua/kaasua/sumua/höyryä/suihketta.

P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.

P301 JOS KEMIKAALIA ON NIELTY:

P330 Huuhto suu.

P353 HUUHDO/SUIHKUTA IHO VEDellä.

P305 JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN:

P351 HUUHDO HUOLELLISESTI VEDellä usean minuutin ajan.

P310 Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.

2.3 Muut vaarat

KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

3.1 Aineet (**)

Pääaineosan / aineosan nimi	CAS-, EY- tai indeksinumero	Pitoisuus
Etikkahappo	64-19-7	n. 80%

3.2 Seokset (**)

Aineen nimi	CAS-, EY- tai indeksinro	REACH-rekisteröintinro	Pitoisuus	Luokitus

KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET

4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

Vie altistunut henkilö raittiiseen ilmaan ja riisu saastunut vaatetus välittömästi.

4.1.2. Hengitys

Ainetta hengittänyt siirretään raittiiseen ilmaan pois altistuksesta. Tarvittaessa asiantuntevat henkilöt voivat antaa happea. Toimitetaan välittömästi lääkärin hoitoon.

4.1.3. Iho

Iho pestään vedellä ja saippualla, huuhdotaan huolellisesti. Rasvaus polyetyleeniglykoli 400:lla. Toimitetaan lääkärin hoitoon.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Silmiä huuhdotaan runsaalla määrällä vettä useamman minuutin ajan pitäen silmäluomet avoimina. Toimitetaan silmälääkärin hoitoon myös siinä tapauksessa, ettei välittömiä oireita esiinny.

4.1.5 Nieleminen

Tajuissaan olevalle annetaan välittömästi ja toistuvasti vettä juotavaksi. Ei saa oksennuttaa (aspiraatiovaara). Siirretään raittiiseen ilmaan. Toimitetaan välittömästi lääkärin hoitoon.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Syövyttää ihoa ja limakalvoja, liuottaa ihon suojarasvaa, mikä nopeuttaa aineen tunkeutumista syvempiin ihokerroksiin. Syövyttää voimakkaasti silmiä, voi vaurioittaa sarveiskalvoa aiheuttaen sokeutumisen!

Höyryjen hengittäminen ärsyttää hengitysteitä ja voi aiheuttaa kemiallisen keuhkokuumeen ja keuhkoputkentulehduksen sekä turvotusta hengitysteissä.

Nieltynä aine syövyttää suun ja nielun limakalvoja, ruokatorvea ja mahalaukkuun aiheuttaen puhkisyöpymisvaaran. Aiheuttaa vatsan kouristelua, veristä oksennusta, hengitysvaikeuksia. Oksentaminen voi johtaa aspiraatioon, jonka seurauksena voi olla keuhkojen toiminnan lamaantuminen. Voi myös aiheuttaa shokin, sydän- ja verenkiertoelimien toiminnan lamaantumisen, asidoosin, munuaisvaurioita.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Työpaikalla tulee olla silmäsuihkepullo ja hätäsuihku sekä ensiapulaukku.

KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet**

CO₂, sammutusjauhe tai vesisumu. Suuremmat tulipalot sammutetaan vesisumulla tai alkoholin kestäväällä vaahdolla.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat**5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet**

Ulkoilmasta eristävä hengityslaitte ja kemikaalisuojapuku.

KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Käytettävä henkilökohtaista suojavarustusta, katso kohta 8.2. Suojaamattomat henkilöt pidettävä poissa vaara-alueelta.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Laimennetaan suurella määrällä vettä. Ei saa päästää viemäriin, pintavesiin tai pohjaveteen.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Neutraloidaan kalkilla tai natriumhydroksidin vesiliuoksella ja imeytetään sopivaan imeytysaineeseen (piimaa, hiekka). Kerätään tiiviisti suljettaviin astioihin hävitystä varten. Jälkihuuhtelu runsaalla määrällä vettä.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Lisätietoja kohdissa 8 ja 13

KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Huolehdittava työskentelytilojen riittävästä ilmanvaihdosta. Hätä- ja silmäsuihku tai muu vastaava vedensaanti tarpeen työpaikalla ja varastointitiloissa. Vältettävä aerosolin muodostumista. Käytettävä vain haponkestäviä laitteita. Aine aiheuttaa suurentuntuneen korroosiovaaran, minkä vuoksi sähköasennukset tulee tarkistaa säännöllisesti. Suojattava kuumuudelta.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**7.3 Erityinen loppukäyttö****KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET****8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****HTP-arvot**

Etikkahappo 10 ppm, 8 h

Etikkahappo 15 ppm, 15 min

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Vältettävä kaasun/höyryn/aerosolin hengittämistä. Pidettävä erillään elintarvikkeista, juomista ja rehuista.

Saastunut vaatetus riisuttava välittömästi. Kädet tulee pestä työskentelyn jälkeen ja ennen taukoja. Vältettävä aineen joutumista iholle tai silmiin. Iho voidaan suojata ennen työskentelyn aloittamista suojavoiteella.

Silmien tai kasvojen suojaus

Tiiviisti asettuvat suojalasit. (EN 166)

Ihonsuojaus

Haponkestävä suojavaatetus.

Käsien suojaus

Kumiset suojakäsineet jotka täyttävät standardin EN 374

Hengityksensuojaus

Käytettävä standardin EN 149 mukaista hengityksensuojainta.

Termiset vaarat**Ympäristöaltistumisen torjuminen**

Ei saa päästää viemäriin, pintavesiin tai pohjaveteen.

KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**

Olomuoto	Neste
Haju	Pistävä haju.
Hajukynnys	
pH	2,4 (1 M liuos)
Sulamis- tai jäätymispiste	
Kiehumispiste ja kiehumisalue	117,9 C
Leimahduspiste	-
Haihtumisnopeus	-
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	-
Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	-
Höyrynpaine	20,79 hPa (25 °C)
Höyryntiheys	2,1 (Ilma = 1)
Suhteellinen tiheys	1,07 g/cm ³ (20 °C)
Liukoisuus (liukoisuudet)	602,9 g/l (25 °C)
Jakautumiskerroin: n-oktanoliv/vesi	0,779 (Log K _{ow} = -0.17 (20 °C))
Itsesyttymislämpötila	-
Hajoamislämpötila	-
Viskositeetti	1.056 mPa s (25 °C)
Räjähävyys	-
Hapettavuus	-

9.2 Muut tiedot**KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS****10.1 Reaktiivisuus**

Anhydritit/vesi, aldehydit, alkoholit, halogeeni-halogeeniyhdisteet, alkalimetallit, maa-alkalimetallit, hapettimet (mm. CrO₃, KMnO₄, peroksiyhdisteet, perkloorihappo, kromirikkihappo), epämetallihalogenidit, alkalihydroksidit, etanoliamiini. Voi syövyttää metalleja. Heikentää muovia, kumia ja maaleja.

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Suosituissa käyttö- ja varastointiolosuhteissa stabiili.

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Voi aiheuttaa vaarallisen reaktion yhteensopimattomien aineiden kanssa.

10.4 Vältettävät olosuhteet

Säilytettävä suojassa kuumuudelta ja suoralta auringon paisteelta. Tila oltava lukittu ja hyvin ilmastoitu. Vältettävä kontaktia sopimattomien materiaalien kanssa.

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

Kromihappo, typpihappo, perkloorihappo, etyleeniglykoli, natriumperoksidi, natriumhydroksidi, kaliumhydroksidi, vetyperoksidi, kaliumpermanganaatti, metallit (paitsi alumiini), karbonaatit, oksidit ja fosfaatit.

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

Syövyttävä höyry. Tulipalossa voi muodostua hiilimonoksidia ja hiilidioksidia.

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista****Välitön myrkyllisyys**

LD₅₀ = 3310 mg/kg, rotta.

LD₅₀ = 4960 mg/kg, hiiri.

LD₅₀ = 1200 mg/kg, kani.

LC₅₀ = 5620 ppm/1h, hiiri.

LC₅₀ = 13488 mg/m³/1h, hiiri.

LC₅₀ = 11400 mg/m³/4h, rotta.

LC₅₀ > 16,000 ppm (40,000 mg/m³).

Ihosyövyttävyyttä/ärsytys

Syövyttää ihoa.

Vakava silmävaurio/ärsytys

Vakavan silmävaurion vaara, joka voi johtaa sokeutumiseen. Höyryt ärsyttävät silmiä.

Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset**Syöpää aiheuttavat vaikutukset****Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset****Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**

Höyryjen hengittäminen ärsyttää hengitysteitä ja voi aiheuttaa kemiallisen keuhkokuumeen ja keuhkoputkentulehduksen sekä turvotusta hengitysteissä. Etikkahappohöyrypitoisuudet alkaen pitoisuudesta 25 ml/m³ ärsyttävät voimakkaasti limakalvoja, silmiä ja hengitysteitä, jos niille altistuu ilman suojaamia. Näistä selkeistä varoittavista vaikutuksista johtuen aine harvoin aiheuttaa terveydelle vahinkoa, kun sitä käsitellään normaaleja varotoimpeiteitä noudattaen.

Nieltynä aine syövyttää suun ja nielun limakalvoja, ruokatorvea ja mahalaukkuun aiheuttaen puhkisyöpymisvaaran. Aiheuttaa vatsan kouristelua, veristä oksennusta, hengitysvaikeuksia. Voi myös aiheuttaa shokin, sydän- ja verenkiertoelimien toiminnan lamaantumisen, asidoosin, munuaisvaurioita. 20 - 50 g puhdasta etikkahappoa nieltynä aiheuttaa hengenvaarallisen tilan.

Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**Aspiraatiovaara**

Oksentaminen voi johtaa aspiraatioon, jonka seurauksena saattaa olla keuhkojen toiminnan lamaantuminen.

Muut tiedot**KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE****12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille:**

LC₅₀ kala: 300,82 mg/l

EC₅₀/LC₅₀ selkärangaton vesieliö: 300,82 mg/l

EC₅₀/LC₅₀ levä: 300,82 mg/l

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus

Hajoavuus vedessä: K_{sw} = 0.047 d-1

Hajoavuus sedimentissä: K_{sed} = 0.0023 d-1

Hajoavuus maaperässä: K_{soil} = 0.023 d-1

Hajoavuus ilmassa: K_{air} = 0.6 x 10⁻¹² cm³ molec⁻¹ s⁻¹

Kauppanimi: Etikkahappo 80%

Päiväys: 29.11.2012

Edellinen päiväys:

12.3 Biokertyvyys

BCF 3,16 dimensioton.

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Tietoa ei käytettävissä.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät

Hävitetään toimittamalla ongelmajätteiden käsittelylaitokseen (Ekokem Oy).

KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT

14.1 YK-numero

2790

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

Etikkahappo 80%

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

8

14.4 Pakkausryhmä

II

14.5 Ympäristövaarat

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 –sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

KOHTA 16: MUUT TIEDOT

Muutokset edelliseen versioon

Lyhenteiden selitykset

Tietolähteet

Valmistajan käyttöturvallisuustiedote

Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

Luettelo R- ja S-lausekkeista tai/ja vaara- ja turvalausekkeista

R34 syövyttävää.

H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.

Työntekijöiden koulutus